

סרן אורי מנור ז"ל – (29 ביולי 1976 – 01 במרץ 1998)

מאת: אילן רום, יוני 2008 (c)

מוקדש למשפחת מנור, תודה על הסייע בהכנת הכתבה – מי ייתן ולא תדעו עוד צער!

דצמבר 1997, בסיס ה"א תל נוף, מטוס קרב מסוג בז דו מושבי (F-15D) בהכנות ליציאה לגיחת אימון.

צוות המטוס עולה ומתמקם איש איש בתאו, מייד אחריהם עולה על הסולם הטכנאי א. שהחל לעזור לאנשי הצוות להירתם לכיסאם, לחבוש את הקסדות, להתחבר למערכות המטוס וכד'...

לפתע, נפילת לחץ הידראולי בחופה גרמה לה לרדת (כ 250 ק"ג משקלה) ולהיסגר על הטכנאי שעמד על הסולם כשחצי גופו התחתון מחוץ לקוקפיט וחצי גופו העליון בתוך הקוקפיט – הטכנאי היה עסוק בסייע לצוות להירתם ולא היה מודע כלל לסכנה שאיימה למחוך אותו למוות.

הנווט שמע רעש מעליו, הרים את ראשו וראה את הסכנה, באופן אינסטינקטיבי הוא הרים את ידיו החסונות וכמו שמשון הגיבור תפס את החופה, מיד הטיס גם הרים את ידיו ושניהם יחדיו דחפו אותה מעלה, הטכנאי שנפצע קלות הצליח לשחרר את ראשו שנילכד ולרדת לטיפול רפואי – הוא קיבל את חייו במתנה! הנווט היה אורי מנור.

זו לא הפעם הראשונה שאורי הציל חיי אדם:

= מספר חודשים לפני תקרית החופה בעת שעמד באחד מחלקי הבסיס יחד עם עוד קבוצת חיילים, הבחין אורי בחבית דלק שמשום מה השתחררה ממקומה על ראש גבעה והחלה להתגלגל ישירות לעברם כשהיא מאיימת למחוך את מי שעומד בדרכה, אורי ללא היסוס זינק לעברה ותפס אותה בגופו ובידיו, עוצר את הסכנה.

= כשהיה בן 17 יצא עם חבריו לצלול בים סוף, במהלך הצלילה אחד החברים איבד את עשתונותו והחל לפרפר במים ולהראות סימני מצוקה, אורי הבחין בזאת מייד, אחז בחברו וריתק אותו לסלע כשהוא מונע מהחבר תנועות פאניקה שהיו גורמות לו לחנק, עזרה מייד הגיעה ובכוחות משותפים העלו את החבר לפני הים. מדריך הצלילה אמר לחבר שנקלע למצוקה שאורי הציל את חייו!

דומה שהגורל בדרכו הנסתר שלח את איתותיו....

ילדות

אורי נולד וגדל בחיפה להוריו כרמלה ושמואל, ילד אמצעי בין אחותו הבכורה גליה ואחיו הצעיר תום - "אני ילד בינוני" הכריז על עצמו עוד כשהיה בגן.

כבר כשהיה פעוט הבחינו הוריו וכל הסובבים אותו שהילד יודע לעמוד על דיעותיו, אומר את שעל ליבו ללא מורא ובנוסף ניחן בכוח רצון לא רגיל להשיג את מטרתו ככל שתהיה.

כשהיה בגן הוחלט שבפורים הקרוב הוא יתחפש לאיש חלל, אורי לא אהב את חג הפורים (נהרג בג' באדר תשנ"ח, 11 ימים לפני חג פורים) ולא רצה להתחפש, האם לקחה את התחפושת בידיה מתוך תקווה שבגן יתחפש אבל אורי בשלו, כל ילדי הגן, הגננות והאם סובבים אותו והוא במרכז בשלו "אני אורי, אני אורי, אני לא מתחפש!" והוא לא התחפש..

הילד גם ניחן בנפש עדינה - ינואר 1991, במהלך מלחמת המפרץ הראשונה, טילי סקאד נורו גם על חיפה, מייד נורו אליהם טילי פטרויט, מהדף פיצוץ השמדת אחד מטילי הסקאד נשברו חלונות בתים רבים באזור, בדרך נס המשפחה שהתה בחלק אחר של הבית ואף אחד לא נפגע, כל בני הבית רצו לנקות את השברים, אבל אורי שהיה בהלם מהפיצוץ עמד ובהה.

באחד הימים כשאימא שבה הביתה מהעבודה ראתה את בנה עומד על המיטה וצורח, ניסתה לברר למה אבל הילד רק צרח, לא עזרו ניסיונות ההרגעה והילד בשלו ממשיך לצרוח, רק לאחר דקות מספר גילו את הסיבה - חרגול ירוק גדול שהסתתר לו בפינת החדר.

בביה"ס אורי הקטן התגלה כתלמיד מצטיין שהביא להוריו נחת בהישגיו, כשגדל מעט יותר החל להתגלות בילד צד נוסף שהפך להיות משמעותי בחייו – אהבתו לספורט.

תיכון

כשהגיע הרגע לעבור לבי"ס תיכון, אורי נירשם לתיכון הריאלי בחיפה ולמד בכיתה מתמטיקה/פיזיקה מדעי.

גם בתיכון היה מצטיין בלימודיו, אבל אז יחד עם גופו המתפתח החל לפתח את כישורי הספורטאי שבו וזה כלל:

כדורסל, כדורגל, ג'ודו, צלילה וסקי שלג – בכל ענף בו אורי נגע היה למצטיין וייצג את בית ספרו וקבוצתו בגאווה.

ענפי הפעילות הרבים בחייו הכשירו אותו לאחת התכונות הנדרשות מאנשי צוות אוויר והיא – חלוקת קשב.

אורי למד לברור את אותם תחומים שעושים לו טוב והוא להם, התמיד בהם והצטיין.

כשחקן כדורסל מצטיין נסע עם קבוצתו לטורניר בהונגריה, טורניר זה מתקיים כיום לזכרו ועל שמו.

אורי וחבריו היו שכבה מגובשת, מלוכדת ומלאה בעשייה (צחקו הגורל הוא ש 5 מתוכם כיום אינם בחיים!).

יחד עם זאת הנער שאט שאט הפך להיות גבר (1.98 מ' שרירי וחסון) ניחן בנפש רגישה ולב זהב – באחד הימים נסע עם חבריו לביילוי יומי בת"א, עוד הם עוסקים בכל אותם דברים שבדרך כלל מעסיקים נערים בני גילם, הבחין אורי באחד מדוכני המכירות בזוג עגילים ששבו את עיניו, הוא מייד חשב על אימו וקנה לה את זוג העגילים במתנה.

כשהגיע הביתה העניק לה אותם, היא מלאה בהתרגשות שאלה לכבוד מה, "לא צריכה להיות סיבה מיוחדת" הוא ענה. הנער היה סקרן ורצה לחקור כל היבט בחייו, יום אחד מבלי להודיע לאיש הוא נכנס לסניף בנק בחיפה וביקש לפתוח חשבון, להפקיד בו מעט כסף שחסך ולהשקיעו בבורסה - אכן כך היה.

לאחר זמן מה כשהשקעתו נשאה רווחים ביקש למשוך את כספו, אז ביקשו ממנו פקידי הבנק ת.ז, הם נדהמו שעמד מולם נער בן 16 בלבד.

בתיכון הכיר את שירי חיות, מי שהפכה להיות בת זוגו הקבועה, צד חדש התגלה באורי - רומנטיקן מושלם.

השניים בילו שעות ביחד, ארוחות לאור נרות, מוזיקה רגועה והרבה הרבה אהבה – שירי ליוותה את אורי גם אל הצבא.

עם סיום לימודיו ולקראת הגיוס לצה"ל אורי נאלץ להמתין חצי שנה במסגרת המבדקים לחיל האוויר, בזמן הזה אורי לא נח ובמקום ללכת למלצר כמו שאר חבריו הוא הצטרף אל אביו למקום עבודתו ברשות לשיקום אסירים.

אורי קם כל בוקר בשעה 5:00 ויחד עם אסירים פליליים הלך לעבוד בעבודות בניה (במסגרת שיקומם) הדורשות מאמץ פיזי אדיר (הפעיל מכשיר קונגו לשבירת בטון), הוא עבד איתם, התלכלך איתם, ישב ואכל איתם, שוחח איתם, צחק איתם התחבר אליהם והם אליו עד כדי שכך שהם התלוננו שהוא עובד יותר מידי. אפילו אסירים אהבו אותו (כאשר נודע להם שאורי נהרג כתבו לאביו מכתבי תנחומים שריגשו את האב עד דמעות).

קורס טייס

בית הספר הריאלי בחיפה שלח 2 אוטובוסים מלאים בבוגרי מחזור ע"ה למיוני קורס טייס, רק 6 מהם עברו – כמובן שאורי היה ביניהם (בספר המחזור כתבו עליו חבריו – אורי יהיה טייס).

לאחר שעבר גם את הגיבוש הצטרף אורי לקורס 135, הוא ניגש אל הקורס באותה רצינות, נחישות והתמדה שאפיינו אותו בכל שלב בחייו.

מהר מאד הפך לרוח החיה בקורס, החניך שמארגן מסיבות, מארגן אירועים, מארגן ארוחות, מארגן נהלים (לדוגמה: בכל יום ראשון כל חניך מביא את מה שאימא שלו בישלה, כולם שמים הכול יחד ואוכלים), מעודד את שאר החניכים, מושיט יד, עוזר פה ודוחף שם – ידו הייתה בכל יד ויד כול בו.

בשלב החלוקה למגמות הוחלט שאורי לא יהיה טייס אלא נווט קרב, הוא קיבל זאת בשוויון נפש ומרגע זה דאג לעשות זאת הכי טוב שיכל.

אורי התבלט לא רק בצד החברתי אלא גם כמנהיג שנבחר לייצג את החניכים מול המדריכים, כשמסדר שערכו החניכים לקראת הרס"ר המפחיד והמאיים לא הוכן כראוי - אורי התייצב מלוא גובהו מול הרס"ר לייצג את כל החניכים, הרס"ר שהרים עיניו מעלה מעלה לא הצליח להגיד את מה שבדיוק רצה לומר....

החניך הענק, מצא את עצמו גם כותב בביטאון הבסיס ואפילו עוזר בעריכה. בגלל בעיה רפואית אורי לא עבר קורס צניחה ובמקום להיות מאוכזב אמר "לפחות אני אנוח בזמן שאת השאר יריצו...". בשלב הטיסות על מטוס הצוקית התגלתה אצל אורי "בעיה" – הוא היה גדול מידי לתא הטייס הקטן. בכניסה לתא הוא הצליח לדחוס את עצמו פנימה, אבל ביציאה חבריו נאלצו בחיך למשוך אותו החוצה.

לקראת סיום הקורס, התברר שבטייסת 106 (טייסת "חוד החנית") היו צריכים רק נווט קרב אחד, מפקדי הטייסת עברו יחד עם מדריכי הקורס על רשימת נוטי הקרב בקורס וללא היסוס בחרו באורי.

כשהגיע הרגע המיוחל, המשפחה

הגיעה לטקס ענידת כנפי הטיסה, מטייסת 106 התקבל בקבוק שמפניה עם ברכה לאורי על הצטרפותו אליהם, תזמורת צה"ל ניגנה על הקרקע ובאוויר מטוס F-15 אימתני ביצע פעלולים להנאת הצופים, המשפחה שמחה והתרגשה ורק אימא כרמלה חשה לפתע כאב בטן וחשבה לעצמה "הבן שלי הולך להיות בתוך הדבר הזה...".

טייסת 106

אורי הגיע לטייסת בבסיס תל נוף לאחר שסיים את הקא"מ והחל בתהליך התמקצעות על מטוס הבז הדו מושבי. המטוס הגדול שבאותה עת נשא בתואר "מטוס העליונות האווירית הטוב ביותר" קסם לנווט הצעיר "יש מקום לרגליים והמזגן מצוין" כך אורי תיאר בצינעה את המטוס.

באותה מידה שטיפח את הצד המקצועי בחייו, הוא טיפח גם את הצד האישי ויחד עם שירי חברתו פעל למיסוד הקשר. יומיים לפני מותו, יחד עם שני נוסטים נוספים שכר דירה בת"א בה לא הספיק לגור מעולם. ביום הורים בטייסת, אורי נבחר להיות הכרוז אשר ינחה את היום ואת הטקס, מלא רגש ראה במשימה זו זכות למען אנשי "חוד החנית" ובני משפחותיהם.

בטייסת ראו באורי את מה שכל האחרים שפגשו בו ראו, אדם שקט שאפתן, מנומס, סקרן, שקדן, אכפתי, חבר ורע. הם אהבו את העובדה שהנווט החדש בטייסת התגלה כאדם וכמקצוען והוא עומד בסטנדרטים שלה ואף מעבר לכך.

התאונה

בבוקר יום א' ה' 01.03.1998 התייצב אורי בטייסת לאימון תקיפה מגובה נמוך שתוכנן לאותו היום. מטרת האימון הייתה המשך תהליך הכשרתו של הנווט החדש בטייסת. בבוקר התקבלו שתי התראות מזג אוויר שצינו שבאזור המטרות (הר עיבל ועמק שכם) של האימון שורר מזג אוויר ערפילי עם עננה כבדה במיוחד (זו תופעה קבועה באזור: האוויר החם מעל שכם עולה מעל לרכס הר עיבל ויוצר בשכבות הגבוהות עננה כבדה ובשכבות הנמוכות יותר ערפילים הנמצאים בתזוזה מתמדת). בעקבות ההתראות, הוחלט שסמ"ט א' (סגן מפקד הבכיר בטייסת) רס"ן אוריאל קולטון ז"ל (טייס מנוסה ומוערך שבמסגרת תחומי אחריותו היה ממונה גם על הבטיחות בטייסת) יחליף את הטייס המתוכנן לאימון.

עם השלמת ההכנות שני אנשי הצוות עלו לתא הטייס של מטוס מס' 142 "קרן אור", הטיסה יצאה לדרך והצוות ביצע בדיקה מעל המטרות ודיווח לבקר שבמקום שורת עננה כבדה בגובה של כ-4,000 רגל (דובר צה"ל מסר שבדיעבד הוברר ששררה במקום עננה כבדה בגובה של 2,000 רגל מעל פני השטח עם תנאי ערפל כבדים בשכבות הנמוכות יותר, גובהו של הר עיבל כ-3,000 רגל ועל פסגתו מוצבות אנטנות), הצוות דיווח שהוא יכול לבצע את המשימה. בתחילת התרגיל המטוס חג מעל הים בגובה 6,000 רגל מערבית לנתניה, כשקיבל אישור לקראת השעה 10:00 החל יעף התקיפה.

התרגיל היה אמור להמשך דקות ספורות, מנקודת היציאה פנה לכיוון מזרח ואט אט החל מנמיך מגובה 6,000 רגל מעל פני הים מתוך כוונה לצאת מתחת לעננים ולהגיע לנקודת הירי בגובה 500 רגל מעל פני הים.

משהו השתבש והצוות מצא את עצמו נמוך יותר מהגובה המתוכנן והמטוס פגע בראש האנטנה שעל פיסגת "הרקלה".
מעוצמת המכה, התפרק המטוס, הצוות לא הצליח לפלוט את עצמו והמטוס התרסק אל קרקע 800 מ' מזרחית לאנטנה, שבריו התפזרו על פני שטח של כחצי קילומטר, שני אנשי הצוות נהרגו מייד.
מייד לאחר שהמטוס נעלם מהמסכים הוזעק למקום כוח צבאי שאיתר את שברי המטוס, סגר את במקום והכריז עליו "שטח צבאי סגור", גופות שני אנשי הצוות אותרו בין שברי המטוס.
כנהוג במקרים מהסוג הזה הקים חיל האוויר וועדת חקירה שהגישה את מסקנותיה לכל הנוגעים בדבר ולבני משפחותיהם ההמומות והכואבות של שני אנשי הצוות שניספו בתאונה.

אפילוג

10 שנים חלפו מאז - בשביל אנשים מסוימים הם נצח, אבל בשביל משפחת מנור הזמן כאילו נעצר.
גם כיום הכאב והצער ניראים על פניהם של מי ששכלו את היקר להם מכול.

וועדת החקירה שמינה חיל האוויר קבעה שהתאונה נגרמה כתוצאה מטעות אנוש.
משפחת מנור ניהלה וויכוח ארוך ונוקב עם שלטונות הצבא מתוך רצון שתפורסם הודעה מאוזנת לגבי סיבת התאונה, הודעה שתכלול גם את חלקו של חיל האוויר כמערכת בתאונה (שתי התראות חמורות לגבי מזג האוויר באזור האימון, אורות באנטנות שלא דלקו, נוהל שהתמוסס ונעלם בזמן עדכון נהלים ועוד').
המשפחה הציגה את ממצאי הבדיקה שעשתה בפני מפקד ח"א דאז אלוף דן חלוץ, אך בחיל האוויר סירבו לפרסם הודעה מתקנת.

התאונה הזו, כמו תאונות רבות אחרות משמשת כתמרור אזהרה בחיל האוויר הישראלי ובחילות אוויר אחרים בעולם ונלמדת בכל הזדמנות בכדי למנוע את התאונה הבאה.

F-15D מהסוג שהתרסק בתאונה בהר עיבל

לזיכרו של סרן אורי מנור ז"ל
לזיכרו של רס"ן אוריאל קולטון ז"ל
יהי זיכרם ברוך!

<http://uri-manor.co.il>